

1. ชื่อโครงการ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning)

2. หลักการและเหตุผล

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และเป็นแหล่งสำคัญในการการผลิตบัณฑิตที่ดีและมีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ กลไกสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการผลิตบัณฑิตเหล่านี้คือการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนทำให้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thailand Qualifications Framework-TQF) ซึ่งได้กำหนดกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ออกแบบประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน และนำผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง การวิจัยถือเป็นพันธกิจหนึ่งของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาซึ่งถือเป็นกระบวนการที่อาจารย์ใช้การวิจัยเพื่อเสริมและเติมเต็ม และใช้เพื่อสนับสนุนในการหาคำตอบในการออกแบบการเรียนการสอน

เพื่อให้บรรลุตามสมรรถนะที่ต้องการ การจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญมากในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถพัฒนาสมรรถนะหรือผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ได้ การพัฒนาอาจารย์ไปสู่ความเป็น “อาจารย์มืออาชีพ” เป็นกลไกที่จำทำให้อาจารย์สามารถพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์หนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพิ่มพูนทักษะการแก้ปัญหา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ปัจจุบันได้มีการนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้การอย่างกว้างขวางในหลายสาขาวิชาทั้งด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากสัมฤทธิ์ผลที่เกิดกับผู้เรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อีกทั้งปรัชญาของการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ดังกล่าว สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท) ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน” (Problem-based learning) เพื่อให้คณาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมประชุมได้เข้าใจแนวคิด หลักการและวิธีการที่อาจนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ อันเป็นแนวทางหนึ่งในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง

3. วัตถุประสงค์

เมื่อสิ้นสุดการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม

- 3.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและแนวคิดของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.2 บอกขั้นตอนและความสำคัญของแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.3 เข้าใจกระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.4 เข้าใจบทบาทของอาจารย์ประจำกลุ่ม (facilitator) ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.5 อธิบายปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.6 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 3.7 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ รวมทั้งระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

อันจะเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือต่อไปในอนาคต

4. สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 : องค์ความรู้ (knowledge)

มิติ 1.1 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 : สมรรถนะ (Competencies)

มิติ 2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

มิติ 2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 : ค่านิยม (Values)

มิติ 3.1 คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย(ควอท) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

6. ระยะเวลาและสถานที่

จำนวน 2 วัน ระหว่างวันพฤหัสบดีวันที่ 19 – วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2562 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ (สุขุมวิท 11) กรุงเทพมหานคร

7. ผู้เข้าร่วมโครงการ

7.1 กลุ่มเป้าหมาย คณาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา

7.2 จำนวน 60 คน

8. วิทยากร

รองศาสตราจารย์ นพ.อานูภาพ เลชะกุล คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ พญ.จิตเกษม สุวรรณรัฐ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

9. กำหนดการและกิจกรรม

วันพฤหัสบดีที่ 19 กันยายน 2562

เวลา	เนื้อหา
08.30-09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00-10.30 น.	Psychology and Spirit of Problem-Based Learning (PBL) PBL as outcome-based learning วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล
10.30-10.45 น.	พัก/อาหารว่าง
10.45-12.00 น.	PBL Process: 7 Jumps and small group in PBL วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.30 น.	Practical session: PBL, step 1-4 วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล รศ. พญ. จิตเกษม สุวรรณรัฐ
14.30-14.45 น.	พัก/อาหารว่าง
14.45-16.00 น.	PBL Process, step 5-7 วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล รศ.พญ.จิตเกษม สุวรรณรัฐ

วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2562

เวลา	เนื้อหา
09.00-10.30 น.	Roles of facilitators and students in PBL: Dos and Don'ts วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล
10.30-10.45 น.	พัก/อาหารว่าง
10.45-12.00 น.	อภิปรายกลุ่มย่อย: Factors affecting PBL course วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล รศ.พญ.จิตเกษม สุวรรณรัฐ
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.30 น.	Assessment of students' outcomes in PBL วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล
14.30-14.45 น.	พัก/อาหารว่าง
14.45-16.00 น.	Action plan to introduce/improve PBL in my course Wrap-up session วิทยากร : รศ.นพ.อานูภาพ เลชะกุล รศ.พญ.จิตเกษม สุวรรณรัฐ

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 10.1 ผู้เข้าอบรมมีความรู้และความเข้าใจปรัชญา แนวคิด และกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 10.2 ผู้เข้าอบรมเข้าใจบทบาทของอาจารย์ประจำกลุ่ม (facilitator) ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 10.3 ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปประยุกต์ พัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองในชั้นเรียน

11. การติดตามประเมินผล

แบบประเมินความพึงพอใจและการสังเกตภายในช่วงของการอบรม

12. ค่าลงทะเบียนจากผู้เข้ารับการอบรม

สมาชิกสมาคม ควอท คนละ 3,000 บาท

บุคคลทั่วไป คนละ 3,500 บาท

***หมายเหตุ สมาชิกประเภทสถาบันสามารถเข้าร่วมได้ 2 คน ในราคาสมาชิก ควอท